

1. Aanbiedingsnota Resultaten enquête Rekenkamercommissie

1.1 Gevraagde beslissing

De raden van de vier gemeenten wordt voorgesteld om:

1. De rapportage over de resultaten van de enquête vast te stellen
2. Op korte termijn in gesprek te gaan met de rekenkamercommissie over de bevindingen uit de enquête, met daarbij speciale aandacht voor:
 - a. De inrichting van het proces en eventuele efficiencyvoordelen die zijn te behalen;
 - b. Het beeld dat bestaat over, en de verwachtingen die er zijn ten aanzien van:
 - i. ex-ante onderzoek door de commissie;
 - ii. hoor en wederhoor;
 - iii. het gebruik van benchmarks
 - c. Het voorzien in een klankbordgroep bij omvangrijke onderzoeken;
 - d. De aansturing vanuit de raden en de werkgeversrol van die raden.
3. Naar aanleiding van het gevoerde gesprek en de resultaten uit de enquête een uitvoerings- of verbeterplan vast te stellen.

1.2 Samenvatting

In 2014 is Leidschendam-Voorburg toegevoegd aan de samenwerking die de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest zijn aangegaan bij het invullen van een gezamenlijke rekenkamerfunctie. Afgesproken is de samenwerking in 2016 te evalueren. Hiertoe is in de zomer van 2016 een enquête uitgezet onder de raadsleden, collegeleden en leden van de rekenkamer. De verkregen resultaten zijn door een begeleidingscommissie van raadsleden verwerkt tot bijgaande notitie.

De ontvangen respons op de vragenlijst was onder raadsleden laag. Dat is niet alleen teleurstellend, maar heeft ook effect op de mogelijkheid conclusies te trekken. Uit de verkregen antwoorden vereist een positief beeld over het functioneren van de commissie, de samenwerking tussen de gemeenten en de kwaliteit van de producten. Toch is er ook ruimte voor verbetering. Het gaat dan grofweg om de volgende punten:

- De efficiency in de procesgang;
- De positionering van de raden;
- Communicatie tussen de verschillende actoren en deelnemers;
- Opvolging van de aanbevelingen en het monitoren daarvan.

Conform het onderzoeksplan is de rapportage op 19 december voorgelegd aan de leden van de rekenkamercommissie. Mede gezien de beperkte respons onder raadsleden, is daarbij vastgesteld dat met het uitwerken van de enquête, de evaluatie nog niet is afgerond. De raden worden, na bespreking van de notitie, geadviseerd een nader gesprek te voeren met de rekenkamercommissie over tenminste de onderstaande aspecten:

1. De inrichting van het proces en eventuele efficiencyvoordelen die zijn te behalen;
2. Het beeld dat bestaat over, en de verwachtingen die er zijn ten aanzien van:
 - a. Ex-ante onderzoek door de commissie;
 - b. Hoor en wederhoor;
 - c. Het gebruik van benchmarks

3. Het voorzien in een klankbordgroep bij omvangrijke onderzoeken;
4. De aansturing vanuit de raden en de werkgeversrol van die raden;

In het verlengde van de evaluatie dient eveneens een gesprek plaats te vinden over de vergoedingen voor de leden en het onderzoeksbudget in relatie tot de bestaande behoefte aan onderzoek. Daarbij wordt aangetekend dat ook door het proces beter te bewaken en zo nodig anders in de richtten, de inspanningen in een redelijke verhouding blijven staan tot de beschikbare budgetten en de vergoedingen voor de leden.

1.3 Wat willen we bereiken?

Met voorliggende rapportage over de resultaten van de enquête naar het functioneren van de samenwerking en de rekenkamercommissie, willen we:

1. Het voor raadsleden mogelijk maken een eerste oordeel te vormen over:
 - a. Het functioneren van de rekenkamercommissie;
 - b. De samenwerking tussen de gemeenten;
 - c. De kwaliteit van de producten;
 - d. De hoogte van het budget.
2. Binnen het evaluatietraject, over een aantal onderwerpen een nader gesprek tussen raden en rekenkamercommissie faciliteren;

1.4 Wat gaan we daarvoor doen?

De rapportage wordt samen met een conceptbesluit voorgelegd aan de raden van de vier deelnemende gemeenten. Naar aanleiding van de bespreking in de raden en met het oog op de genoemde discussiepunten, wordt een nader overleg ingepland tussen (een formele delegatie van) de vier raden en de leden van de rekenkamercommissie. In dit gesprek worden concrete verbetervoorstellen gedaan en afspraken gemaakt, die worden vastgelegd in een uitvoeringsplan. Met het vaststellen van dit uitvoeringsplan in de raden, is de evaluatie afgerond.

1.5 Wat gaat het kosten?

Er zijn geen kosten verbonden aan voorliggend voorstel, mits capaciteit beschikbaar is ter afronding van de evaluatie en met het oog op het op te stellen uitvoerings- of verbeterplan.

1.6 Argumenten

De rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg functioneert ruim 2 jaar. Leidschendam-Voorburg heeft zich per 1 januari 2014 aangesloten bij de samenwerking tussen de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest die dateert uit 2005. In de samenwerkingsovereenkomst is geregeld dat er halverwege 2016 – na 2 jaar - een evaluatie plaatsvindt.

Met het oog op deze evaluatie is in de zomer van 2016 een vragenlijst uitgezet onder de raadsleden, collegeleden en commissieleden van de deelnemende gemeenten. De respons hierop was hgeleas laag, met name onder raadsleden.

De resultaten van de enquête zijn verwerkt in bijgaande notitie. Hieruit blijkt zonder meer dat de samenwerking als positief wordt ervaren en dat er grote tevredenheid is over de geleverde onderzoeksrapportages. Toch zijn er ook een aantal aandachts- en verbeterpunten te noemen.

1.6.1.1 Efficiency in de procesgang

In de samenwerking tussen raden onderling en tussen de raden en de commissie zijn efficiencyvoordelen te behalen. Zo kan worden overwogen de presentaties aan de raadsleden voor de vier gemeenten centraal aan te bieden en niet voor elke gemeenteraad apart. Ook zien raadsleden voordelen in het gebruik van benchmarks en eventueel het schrappen van de aanpak van hoor- en wederhoor.

1.6.1.2 Positionering van de raden

Gemeenteraadsleden geven aan graag geholpen te worden bij de positionering van de raad. Tegelijk geven ze aan wat dit betreft ook de huidige mogelijkheden nog niet volledig te benutten. De mogelijkheid om voor belangrijke onderzoeken een klankbordgroep samen te stellen uit de vier raden kan de betrokkenheid van, en samenwerking tussen de raden bevorderen. Ook het hebben en delen van een termijnplanning kan zowel raad als rekenkamer beter in positie brengen. Raadsleden zelf noemen met het oog op hun positionering de mogelijkheid om ex ante onderzoek te beleggen bij de rekenkamercommissie.

1.6.1.3 Communicatie

De communicatie kan op een aantal niveaus worden verbeterd. Het gaat dan niet alleen om de communicatie en afstemming tussen de raden onderling, maar ook om de communicatie tussen raden en commissie. Deze kan op een aantal punten worden verbeterd. Te denken valt daarbij aan de rol van de raden als werkgever, maar ook de eerdergenoemde betrokkenheid bij de onderzoeken. Tenslotte is in de communicatie tussen commissie en colleges verbetering mogelijk.

1.6.1.4 Opvolging

De opvolging van de aanbevelingen en het bewaken hiervan zijn aandachtspunten die door zowel raadsleden als collegeleden en leden van de rekenkamercommissie worden genoemd. Hoewel de ene raad hierin verder is dan de andere, is er nog een wereld te winnen met een gestructureerde aanpak voor opvolging en monitoring. Ook is maar zeer beperkt sprake van afstemming en uitwisseling van best-practices.

1.7 Kanttekeningen

Bovenstaande bevindingen heeft de begeleidingscommissie op 19 december besproken met de rekenkamercommissie en gevraagd om een eerste (technische) reactie. Daarbij is mede gezien de beperkte respons vastgesteld dat om de evaluatie af te ronden een nader gesprek tussen raden en commissie voor de hand ligt. In zo'n gesprek kunnen een aantal aannames en conclusies nader worden besproken en geduid. Ook kan tot definitieve afspraken worden gekomen over te nemen vervolgstappen.

Voor de evaluatie is tenslotte van belang dat de rekenkamercommissie van mening is dat, binnen het huidige samenwerkingsmodel, met vier gemeenten het maximum is bereikt.

1.8 Beleidskaders

Naast wettelijke regelingen inzake het hebben van een rekenkamerfunctie en de wijze waarop deze is ingericht, zijn de belangrijkste beleidskaders waarbinnen de evaluatie plaatsvindt de in 2014 door de vier gemeenten getekende samenwerkingsovereenkomst en het onderzoeksplan dat is opgesteld.

1.9 Vervolg

1.9.1 Planning

Raden worden gevraagd in te stemmen met voorliggend voorstel en te reageren op de rapportage. Na instemming door de raden wordt op korte termijn vervolgggesprek gepland tussen een delegatie uit de raden en de rekenkamercommissie. In dit gesprek worden nadere afspraken gemaakt over te nemen vervolgstappen. Deze worden vastgelegd in een uitvoeringsplan dat uiterlijk in juni 2017 wordt aangeboden aan de raden.

1.9.2 Communicatie

Na bespreking van bijgaande rapportage in de vier raden worden de uitkomsten bijeengebracht door de leden van de begeleidingscommissie en meegegeven aan de delegatie uit de raden die het vervolgggesprek voert met de leden van de rekenkamercommissie.